

Četrnaesta lekcija • Lesson Fourteen

A1

RECEPT ZA KAFU

For those working on their own, follow the instructions given in the textbook and and make coffee. As you read the instructions, note how infinitives, the impersonal verb with *se*, and *treba* are used when giving instructions. Also note the use of conjunctions such as *čim*, *dok*, as well as adverbs and adverbial phrases such as *zanim*, *onda*, *tad*, *na kraju*, in describing the process.

You also might enjoy watching this short film in the internet:

<http://www.archive.org/details/BOSANSKA-KAHVA>

A2

✂ Replace each italicized infinitive in the text by the appropriate verbal adverb. The first two verbs in the text [*vràćajući se* and *skrenuvši*] have been done for you as examples. As you may wish to form the adverbs first before inserting them into the text, the verbs are given below. Note the aspect of each of the listed verbs. Remember that only perfective verbs form past verbal adverbs, and only imperfective verbs form present verbal adverbs.

Verbs: svrātiti – svrātivši, gledati – gledajući, jesti – jedući, piti – pijući*, znati – znajući, osećati se – osećajući se, javiti se – javivši se, nàdati se – nàdajući se, probuditi se – probudivši se, voziti vozeći, žuriti se – žureći se, rastajati se – rastajući se.

*Note the correction: not *popiti* – *popivši*, but *piti* – *pijući*. Also note that the frequency of these forms in this paragraph is far greater than you will find in normal writing. This has been done for the purpose of giving you practice in forming them.

OLUJA

Vràćajući se kući kolima oko pet i pètnaest naveče posle službenog pùta u drugom gradu, dve kolèginice su naišle na olùju s jakim padavinama, čas sneg, čas kiša, a da stvar bude gora, padao je mrak. *Skrenuvši* sa pùta i *svrātivši* do najbližeg mesta do pola šest, sklònile su se u jednu gostionicu. **Gledajući** kroz prozor gostionice kako se sneg pretvara u nalete kiše i vetra, očajno su razmisljale da li se isplati da putuju dalje. **Jedući** onde večeru, i **pijući** vina, razgovarale su o svojoj situaciji. **Znajući** da se ne može voziti po takvoj oluji, odlučile su da prespavaju u obližnjem hotelu. **Osećajući se** bespomoćne, slušale su vesti, vremensku prognozu i izveštaj o stanju na putevima. **Javivši se** svojim oko pola devet, otišle su da spavaju, **nàdajući se** da će se sutra dan vreme prolepsati, tako da mogu da nastave putovanje. I zaista, **probudivši se** vrlo rano u pet do pet, saznale su na vestima da su uslovi na putevima znatno bolji. **Vozeći**, videle su da su

se oblaci razišli, sunce granulo i dan se razvedrio. **Žureći se** natrag, nisu stale nijednom na putu, sve do svog grada gde su stige u dvadeset do jedanaest. Javile su se reda radi na poslu i onda **rastajući se** svaka se vratila svojoj kući.

CRNA HRONIKA

Verbs: obavestiti se, odvesti, pozvati, pronaći, prijaviti, reći, roditi se, utvrditi.

- ✎ **1. Make the passive participle of each of the above verbs.**
- 2. Replace each of the italicized verbs with a passive phrase. This is a phrase composed of the verb “to be” (in the form required by the context) plus the passive participle (with the endings required by the context - remember that the passive participle, though derived from a verb, is grammatically an adjective).**
- 3. Use this passive phrase to replace the active form of the italicized active form of the same verb found in the text. Remember that to turn an active sentence into a passive one you must drop the subject of the active verb and turn the active verb’s object into the passive sentence’s subject. Verbs which are already passive retain their subjects.**
- 4. The passive participle often stands at the beginning of the clause or sentence.**
[Note the changes to the instructions.]

Example:

Verb: obavestiti se

1. **participle:** obavest^{en}

2. **passive phrase:** obavest^{ena} je

3. **Answers:** The active sentence *Policijska uprava je obavestila* njihovu porodicu becomes the passive sentence: *Obavestena** je njihova porodica.

*Note the change in word order in this example.

- odvesti, odved^{en}
Par je odved^{en} u bolnicu.
- pozvati, pozvaⁿ
Pozva^{na} je hitna pomoć.
- pronaći, pronađ^{en}
Pronađ^{eni} su žena i muškarac kako leže u besvesnom stanju pored puta.
- prijaviti, prijav^{ljen}
Prijav^{ljen} je slučaj policiji.
- reći, reč^{en}
Reč^{eno} je da srećom par nije poginuo.
- roditi se, rođ^{en}
Žena je rođena 1973. G, a muškarac je rođen 1975. g.

7. утвр̀дѝти, у̀твр̀ђен
У̀твр̀ђено је да су то̀ брат и сѝстра.

MAGLA

✎ Rewrite the sentences with italicized verbs to make them either impersonal or passive. All the verbs except *zaboraviti* in the last sentence will require constructions with "se". Do this by turning sentences with direct objects into passive sentences (as you make that object the subject of the passive sentence) and by turning sentences without direct objects into impersonal ones.

Hint: it will be easier if you first separate the verbs which have direct objects (such as *videti*) from those which do not (such as *stići*). Impersonal sentences whose main verb is *biti* do not include *se*.

Jèsenja màgla je bìla gusta te noći, pa *se* ništa *nije* videlo

Od màgle *se* sve *stiš*alo pa *se* ništa *nije* čulo.

Okupljalo *se* na železničkoj stànici, ali *se* *nije* govorilo.

Čekao *se* povratak učenìka i nàstavnìka sa školskog izleta.

Očekìvala *su se* deca u devet sàtì uveče, ali zbog màgle *nije* bìlo sigurno da li će voz zakàsniti ili ne.

Nakon sàt vremena zakašnjenja, odjednom *se* primetio voz kàko stiže izdaleka.

Zabrinutost roditelja je nestala čim *se* shvatio da će se deca uskoro pojàviti.

Konačno *se* stiglo na stànicu u deset i pedeset pet.

Radovalo *se* dolasku voza.

Na kraju, kad su deca sìšla sa voza, posve *je* zaboravljen stràh. Pošlo *se* kući na spàvanje.

VEŽBE

B1

 Give directions for how to get somewhere, using this exchange as a model.

 For those working on their own, go over the exercise until you know it by heart.

☆ Example:

1. Kàko se idē do fakultēta?
2. Može da se idē tramvajem, ali se direktnije idē òvom ulicom.
3. Koliko je dalēko?
4. Idē se oko trista metara.
5. A onda?
6. Idē se dalje pravo, ne treba skrēnuti ni levo ni desno.
7. I to je sve?
8. Kad se vidī velika žuta zgrada treba skrēnuti odmah desno.
9. A posle toga?
10. Biće tri ulaza, treba da se uđe u srednji.

B2

Turn each sentence below into an impersonal sentence with *se* and then translate* the resulting sentence into English.

*Note that sentences such as these can often be translated in several ways.

Present tense example:

Govore da me varaš.

Govori se da me varaš. [title of a popular song sung by Zvonko Bogdan].

Possible translations: People are saying that you are cheating on me.

It is being said that you are cheating on me.

Rumor has it that you are cheating on me.

Past tense example with transitive verb:

Радо смо читали њен роман.

Њен се роман се радо читао.

Past tense example with intransitive verb:

У осам сати ишло се колима у град.

1. Говори се о његовом послу.

There is talk about his job.

People are talking about his job.

2. Данас се свуда прича о том новом филму.

These days everyone is talking about that new film.

Everywhere people are talking about that new film.

3. Иде се овом улицом до твоје куће.

The way to your house is down this street.

One gets to your house by going down this street.

4. Кажe се да је хладно напољу.
They say it's cold outside.
It's said to be cold outside.
Presumably it's cold outside.
5. Ради се како треба.
One works as one must.
You work the way you have to.
Work gets accomplished as necessary.
6. Све се зна о њиховим проблемима.
Everything is known about their problems.
Everybody knows about their problems.
Their problems are public knowledge.
7. Размишља се шта ће сутра новине да пишу.
People are wondering what the papers will say tomorrow.
Everybody's thinking about what the papers will say tomorrow.
8. Разговарало се о нама.
They were talking about us.
There was talk about us.
We were the topic of conversation.
9. У возовима се ишло брзо.
The trains went fast.
Traveling by train used to go quickly.
10. Најновија песма се слушала свуда.
The newest song was heard everywhere.
Everyone was listening to the newest song.

B3

Working with each other in class, turn each sentence below into a sentence using a passive participle and then translate the resulting sentence into English (see the instructions following 14A3).

1. Уређена је соба без твоје помоћи.
The room was arranged without your help.
2. Купљене су три књиге.
Three books were bought.
3. Узета је његова торба, и узети су њихови* материјали.
Both his bag and their materials were taken.
*Note that svoj can no longer be used in the passive version of the sentence.
4. Виђен је.
He was seen.
5. Попијено је пет пива.

Pòpito je pet piva.
Five beers were drunk.

6. Nàpìsano je pìsma od Gospòdina Kovača Gospori Brkić.
A letter was written to Mrs. Brkić by Mr. Kovač.

B4

Working with each other in class, turn each sentence below into a passive sentence with *se* and then translate the resulting sentence into English (see the instructions following 14A2).

1. Види се висока зграда тамо.
The large building is visible there.
2. Гледао се филм.
A film was watched.
The film was watched.
3. Попила се чаша воде.
A glass of water was drunk.
4. Компјутер се није поправио.
The computer was not repaired.
5. Ствари су се склонили са стола.
The things have been removed from the table.
6. Материјали су се обрадили синоћ.
The materials were prepared last night.

B5

Rework 4A3 and 5A1 changing the verbs to impersonals and passives with *se*.

1. Пije li vam se? Želi li se čaša soka?
2. Ne, hvala, soka od pomorandže ima, ali želi se hladna voda bez leda.
3. Tu ima puna čaša hladne vode. Želi li se još nešto?
4. Molj se za dva keksa.
5. Tu ima dva fina keksa. Može?
6. Može, hvala.
7. I još nešto?
8. Hvala, ništa više.

Kratka priča:

Išlo se u grad.

Kuda se ide? pitalo se.

Ide se od jedne kuće do druge, kazalo se.

Koliko ima kuća? pitalo se.

Ima pet malih kuća za pet velikih mačaka, kazalo se.

Zašto se ide od kuće do kuće, pitalo se.
Ide se da bi se jele kruške, odgovaralo se.
Malo krušaka ili puno krušaka? pitalo se.
Uzima se po dve kruške, kazalo se.

Kratka priča:
Išlo se u grad.
Kuda se ide? pitano je.
Ide se od jedne kuće do druge, kazano je.
Koliko ima kuća? pitano je.
Ima pet malih kuća za pet velikih mačaka, kazano je.
Zašto se ide od kuće do kuće, pitalo je.
Ide se da bi se jele kruške, odgovarano je.
Malo krušaka ili puno krušaka? pitano je.
Uzima se po dve kruške, kazano je.

B6

Pair up with another student, and together retell, in the form of indirect narration, exercises 1A3, 1A4, 2A1, 2A2, 2A3 or 2A4.

Example, 1A1:

1. Broj 1 pozdravlja broj 2.
2. Broj 2 pita, ko je ona?
3. Broj 1 odgovara da je student i da se zove .....
4. Broj 2 kaže da se zove .....

Rule of thumb: all clitics in the subordinate phrase should immediately follow the 'da', as in the examples Broj 1 kaže da JE student and Broj 2 kaže da SE zove ..... Review the rules of clitic ordering in the grammar to 6A3.

1A3

Broj 1 i broj 2, koji su studenti, sreću Džordža i Meri koji se šetaju sa brojem 3, takođe student. Pozdravljaju se i onda razgovaraju o mački i psu i o imenima. Džordž pita kako se kaže njegovo ime na bosanskom, hrvatskom i srpskom. Studenti mu kažu da se kaže Juraj na hrvatskom, Đorđe na srpskom, a na bosanskom i Juraj i Đorđe.

1A4

Vežba A4 je razgovor između jednog studenta i jedne studentkinje o Džordžu i Meri. Nakon što studentkinja saznaje da je Džordž profesor a Mary profesorica, ona pita za njihovog psa. Student joj odgovara da pas nije profesor, ali da pas jest njihov drug. Studentkinja onda želi znati da li su pas i mačka takođe drugovi. Student joj odgovara da jesu i nisu. Nakon toga studentkinja saznaje da su Džordž i Mary Englezi.

2A1

Jedna osoba pita drugu ima li svesku jer joj sveska treba ali kaže da ima rečnik. Druga osoba prvoj odgovara da svesku ima međutim rečnik nema. Dakle, oni se odlučuju da će učiti zajedno u petak.

2A2

Dve osobe razgovaraju o visokom čoveku koga zajedno gledaju. Slažu se da je zaista visok.

2A3

U ovoj vežbi prva osoba kupuje svom bratu psa i razgovara sa drugom osobom o tome koje boje psa treba da kupe. Odlučuju se za crvenu boju jer se njegovom bratu sviđa crvena boja.

2A4

Vežba A4 je razgovor u papirnici. Prva osoba traži neki udžbenik i neke olovke. Druga osoba radi u papirnici i prodaje te stvari toj prvoj osobi.

DOMAĆI ZADATAK

C1

STRONG RECOMMENDATION. THIS EXERCISE WILL TEACH YOU A GREAT DEAL IF YOU DO IT THOROUGHLY FIRST WITHOUT CONSULTING THE ANSWER KEY.

a) Provide a definition for each verb. b) Determine whether each verb is imperfective or perfective. c) Give either the present or past verbal adverb, depending on the aspect. d) Give passive participles for those verbs which are marked with an asterisk. e) Finally, identify the type of each verb according to the list given on page 142 in Lesson 10.

This assignment is best accomplished as three sequential homework assignments.

Verb	definition	aspect	adverb	participle	verb type
biti	to be	I/P	bivajući/bivši		irr.
čekati	wait	I	čekajući		1
dati	give	P	davši		1/13
davati	give	I	dajući		9
doći	come	P	došavši		16
držati	hold, keep	I	držeći		4
govoriti	speak	I	govoreći		2
gubiti	lose	I	gubeći		2
hteti	want	I	hteći		irr.
ići	go	I	idući		16
ispadati	end up; fall out	I	ispadajući		1
ispričati	tell all	P	ispričavši	ispričan *	1
izaći	go out	P	izašavši		16
izbrisati	wipe, erase	P	izbrisavši	izbrisan *	5
izgledati	seem	I	izgledajući		1
iznajmiti	borrow	P	iznajmivši	iznajmljen *	2
javiti se		P	javivši se	javljen *	2
javljati se		I	javljajući se		1
kazati	say	I	kazući	kazan *	5
kružiti	circle	I	kružeći		2
kupiti	buy	P	kupivši	kupljen *	2
kupovati	buy	I	kupujući		8a

kuvati	cook	I	kuvajući		1
ležati	lie	I	ležeci		4
misliti	think	I	misleći	mišljen*	2
moliti	pray	I	moleći	moljen*	2
naći	find	P	našavši	nađen*	16
nalaziti se	be located	I	nalazeći se		2
napasti	attack	P	napadavši	napadnut*	13/15b
napisati	write	P	napisavši	napisan*	5
napuniti	fill	P	napunivši	napunjen*	2
naručiti	order	P	naručivši	naručen*	2
naučiti	learn	P	naučivši	naučen*	2
navratiti	drop in	P	navrativši		2
nervirati se	be irritated	I	nervirajući se		1
nestati	disappear	P	nestavši		7/10
obavestiti	inform	P	obavestivši	obavešten*	2
obećati	promise	P	obećavši	obećan*	1
objasniti	explain	P	objasnivši	objašnjen*	2
obraditi	process	P	obradivši	obrađen*	2
oceniti	evaluate	P	ocenivši	ocenjen*	2
očekivati	expect	I	očekujući	očekivan*	8b
odgovarati	answer	I	odgovarajući		1
odigrati	play	P	odigravši	odigran*	1
odlaziti	depart	I	odlazeći		2
odlučiti	decide	P	odlučivši	odlučen*	2
odneti	carry away	P	odnevši	odnesen*	14/13
odvesti	lead away	P	odvedavši	odveden*	13
odvesti	drive away	P	odvezavši	odvezen**	14
opisati	describe	P	opisavši	opisan*	5
oprati	wash	P	opravši	oprان*	10
osećati	feel	I	osećajući		1
ostati	remain	P	ostavši		7/10
otići	depart	P	otišavši		16
padati	fall	I	padajući		1
pasti	fall	P	padavši		13/15b
pisati	write	I	pišući	pisان*	5
piti	drink	I	pijući	pit*	6
plašiti	frighten	I	plašeci	plašen*	2
početi	begin	P	počevši	počet*	11
počinjati	begin	I	počinjući		5
poći	set out	P	pošavši		16
podeliti	share	P	podelivši	podeljen*	2
pogledati se	look at oneself	P	pogledavši se	***	1
pogledati	look at	I	pogledajući	**	1
pogledati	glance at	P	pogledavši	pogledan**	1
pojavit se	appear	P	pojativši se		2
pojesti	eat	P	pojedaavši	pojedен*	13
pokloniti	bow	P	poklonivši	poklonjen*	2
pokušati	try	P	pokušavši		1
polagati	take [exam]	I	polazeći		5
polaziti	set out	I	polazeći		2
položiti	pass [exam]	P	položivši	položen*	2

poma ^g ati	help	I	poma ^z ući		5
pomoći	help	P	pomoga ^v ši		15b
ponuditi	offer	P	ponudi ^v ši	ponuđen*	2
popiti	drink	P	popi ^v ši	popit, popijen*	6
popraviti	fix	P	popravi ^v ši	popravljen*	2
poslužiti	serve	P	posluži ^v ši	poslužen*	2
postavljati	put	I	postavljaju ^ć i	postavljan*	1
postaviti	put	P	postavi ^v ši	postavljen**	2
poštovati	respect	I	poštuju ^ć i	poštovan**	8a
pozdraviti	greet	P	pozdravi ^v ši	pozdravljen*	2
poznavati	know	I	poznaju ^ć i		9
pozvati	invite	P	pozva ^v ši	pozvan*	10
preporučiti	recommend	P	preporuči ^v ši	preporuč ^e n*	2
pričati	talk, tell	I	pričaju ^ć i		1
probuditi	awaken	P	probudi ^v ši	probuđen*	2
pročitati	read through	P	pročitav ^š i	pročit ^a n*	1
prodavati	sell	I	prodaju ^ć i		9
proglasiti	proclaim	P	proglasi ^v ši	proglaš ^e n*	2
prokockati	gamble away	P	prokocka ^v ši	prokock ^a n*	1
propustiti	miss	P	propusti ^v ši	propušt ^e n*	2
provesti	spend	P	proveda ^v ši	proved ^e n*	13
pružiti	offer	P	pruži ^v ši	pružen*	2
pustiti	let go	P	pusti ^v ši	pušt ^e n*	2
pušiti	smoke	I	puše ^ć i		2
putovati	travel	I	putuju ^ć i		8a
raditi	work, do	I	rade ^ć i	rad ^e n*	2
razbuditi se	wake up	P	razbudi ^v ši se		2
razgovarati	converse	I	razgovaraju ^ć i		1
razmisliti	think over	P	razmisli ^v ši	razmišlj ^e n*	2
razmišljati	think over	I	razmišlja ^{ju} ću		1
razumeti	understand	I/P	razume ^ć i		12
reći	say	P	reka ^v ši	reč ^e n*	15a
rešavati	solve	I	rešava ^{ju} ći		1
rešiti	solve	P	reši ^v ši	reš ^e n*	2
sanjati	dream	I	sanjaju ^ć i	sanjan*	1
sećati se	remember	I	sećaju ^ć i se		1
setiti se	remember	P	seti ^v ši se		2
sipati	pour	I/P	sipaju ^ć i	sipan*	1
skloniti	put away	P	skloni ^v ši	sklonj ^e n*	2
slagati se	agree	I	slaže ^ć i se		5
slęati	shrug	I	slęžu ^ć i		5
slati	send	I	šalju ^ć i		10
slušati	listen	I	sluša ^{ju} ći		1
skrenuti	turn	P	skrenu ^v ši	skrenu ^t *	7
smatrati	consider	I	smatra ^{ju} ći		1
smętati	bother	I	smęta ^{ju} ći		1
smeti	dare	I	sme ^{ju} ći		12
spremati	prepare	I	sprema ^{ju} ći		1
spremiti	prepare	P	spremi ^v ši	spremlj ^e n*	2
spustiti	lower	P	spusti ^v ši	spušt ^e n*	2
stajati	stand	I	stoje ^ć i		4

stanòvati	reside	I	stànujući		8a
staviti	put	P	stavivši	stavljen*	2
stavljati	put	I	stavljajući		1
stvārati	create	I	stvārajući	stvaran*	1
sùmnjati	doubt	I	sùmnjajući		1
stići	arrive	P	stiga ² vši		15b
stizati	arrive	I	stizući		5
studirati	study	I	studirajući		1
sviđati se	be pleasing to	I	sviđajući se		1
točiti	pour	I	točeći	točen*	2
trajati	last	I	trajući		5
učiti	study	I	učeći	učen*	2
umivati se	wash	I	umivajući se		1
uparkirati	park	P	uparkiravši	uparkiran*	1
urēditi	arrange	P	urēdivši	urēđen*	2
uzeti	take	P	uzevši	uzet*	11
uzimati	take	I	uzimajući	uziman*	1
uživati	enjoy	I	uživajući		1
večerati	have supper	I/P	večerajući		1
vòziti	drive	I	vòzeći	vožen*	2
vraćati se	go back	I	vraćajući se		1
vratiti se	go back	P	vrativši se		2
vratiti	return	P	vrativši	vraćen*	2
zaboraviti	forget	P	zaboravivši	zaboravljen*	2
zaključiti	conclude	P	zaključivši	zaključen*	2
zamoliti	request	P	zamolivši		2
zarađivati	earn	I	zarađujući		8b
završavati	finish	I	završavajući		1
završiti	finish	P	završivši	završen*	2
značiti	signify	I	značeći		2
živeti	live	I	živeći		3

* Items marked by one asterisk were so marked in the Textbook list.

** Two asterisks mark additions of verbs and/or passive participles to the list.

*** Three asterisks mark an item which was mistakenly given in the Textbook as suitable for a passive participle, whose asterisk has therefore been removed.

C2

The eight sentences below include ones containing a) passive participles, b) present verbal adverbs, c) past verbal adverbs, d) impersonal or passive *se*. Mark which is which. Then translate each sentence into English.

1. Kako je ranije rečeno, doručak bez novin^a ni²je pravⁱ doručak.

Passive participle.

As was noted (= said) earlier, breakfast without a newspaper is not a proper breakfast.

2. Kako se kaže bioskop na hrvatskom?

Passive se.

How does one say "bioskop" in Croatian?

3. Купивши нове оловке и свеске, пошла је на први дан школе.
Past verbal adverb.
Having bought new pencils and notebooks, she set off for her first day of school.
4. Постављајући питања, ђаци сазнају одговоре.
Present verbal adverb.
While posing the questions, the pupils realize the answers.
5. Стварајући проблеме, људи их решавају.
Present verbal adverb.
In creating problems, people resolve them.
6. Ако ће се шпански језик учити како треба, студенти треба сваки дан да раде домаће задатке.
Passive se.
If Spanish is studied as it should be, students should write homework every day.
7. Попијено је млеко, поједен је хлеб, али још има јабука.
Passive participles.
The milk has been drunk and the bread eaten up, but there are still some apples.
8. Госпођа је желела да буде љубазна, понудивши господина са колачем.
Past verbal adverb.
The lady wished to be kind in having offered to serve the gentleman some cake.

C3

Translate these sentences into B or C or S. Write two sentences each for the 'if' sentences in nos. 8 and 10, one which suggests that the sentence is purely hypothetical (you will never be a mechanic, or it is impossible to eat your dinner in ten minutes), and the other which suggests that these things could actually happen.

1. Написавши писмо, stavila sam ga u koverat.
2. Јавивши се муштеријама, управница је одговорила на њихова питања.
3. Мислећи на нешто, адвокат је заборавио прочитати новине.
4. Sve su se brige zaboravile kad je završen ispit.
5. Cveće je kupljeno, kafa popijena, i prijatelji odvezeni kući.
6. Pružila se ruka.
Pružena je ruka.
7. Da bi se napravio čaj, prvo se kuva voda, onda se voda lije po čaj, onda se čeka tri do pet minuta. Na kraju se dodaju šećera i mleka ako je to željeno.
8. Da sam mehaničar, bio bih ljubazan prema svojim mušterijama.
Kad bih bio mehaničar, bio bih ljubazan prema svojim mušterijama.
9. Da li biste bili tako ljubazni da mi sipate čaju sok?

10. Da večeramo za deset minuta, stigli bismo u pòzorište u pola osam.
Kad bismo večerali za deset minuta, stigli bismo u pòzorište u pola osam.

C4

On the internet find the website of one or more of these newspapers. Search under *Crna hronika*. Choose an article of roughly 100-200 words and print it out. Make a list of the passive participles, impersonal se-constructions, verbal past and present adverbs you find, and provide the infinitives they are made from as well as aspectual information on the verbs. Translate the article into English.